

2020 – ANUL IORGA, ANUL SĂMĂNĂTORIȘTILOR (V):

o ierarhie de valori care a dispărut? - fabula cu crocodilul - quieta non movere
- de ce s'a reușit cu Unirea ...? - onestitate de cugetare!

Anul Iorga
Anul sămănătoristilor

De ce s'a reușit cu Unirea celor două țări românești?
erau oameni culți și de treabă ...!
Propaganda nu se poate face de oameni de mână a treia ... după cum întind mâna către punga altuia! Negustoria aceasta trivială de acum nu exista în viața internațională.

Era o onestitate de cugetare, o uniformitate de cugetare onestă în lumea întreagă!
glasul dreptului și rațiunii ...
tot felul de oameni răsăriți din nimic, cu un sfert sau o jumătate de cultură, ...

Era o ierarhie de valori care a dispărut! fabula cu crocodilul
“quieta non movere”
“de lucrurile așezate într'un fel să nu te atingi”

șagunism - tribunism - sămănătorism

prin cultură
un organism social!

Picu Pătruc

În conferința «Ce a fost la “24 ianuar” și ce trebuie să fie azi»(1940), istoricul Nicolae Iorga expunea o adevărată teorie pentru a răspunde întrebării: «(...) De ce s'a reușit cu Unirea celor două țări românești? Era un lucru mult mai greu decât se crede, nu în el însuși, ci în ce privește consecințele. Argumentul adus împotriva Unirii a fost acesta: **Imperiul Otoman**, care căpătase un regim nou, al Tanzimatului, cu o unitate asemănătoare cu cea din Franța, de și la originea Imperiului Otoman nu putea fi o unitate asemenea cu cea francesă, ci aici erau atâtea națiuni cu alte origini și alte scopuri, Tanzimatul, zic, voia să facă la Constantinopol ceea ce era la Paris, și Englesii credeau că s'a și făcut, și prin urmare afirmau unitatea otomană: deci și noi, socotind că este potrivit cu interesele lor comerciale să fie o unitate otomană, care ar fi bună și pentru liniștea Europei, trebuia s'o menținem. Pe când trebuie să se știe lumea după proverbul latin “**quieta non movere**”, “**de lucrurile așezate într'un fel să nu te atingi**”, pentru că nu se știe ce poate să iasă de acolo.

Aici stătea greutatea în ce privește unirea țărilor noastre. Încolo mai erau atâtea argumente, pe care nimeni nu le putea contesta, dar propaganda noastră a fost primită foarte bine. Totuși, dacă n'ar fi existat acele greutăți de ideologie politică, noi n'am fi înfîlnit acele piedeci. Să-mi dați voie, fiindcă am vorbit de propagandă, să atrag atenția, de aici, acelor cari sânt de altminteri înștiințați (...) că, în momentul de față, se face împotriva noastră una din cele mai ticăloase propagande care au existat vre-odată. Nu mai vorbim de **aceia cari au fost dușmanii noștri** și cari este natural să nu ni păstreze sentimente peste măsură de bune, pentru că și noi am

fost dușmanii lor; dar vorbim de prieteni. Oricine a cetit ziare și reviste franceze și engleze din ultimul timp, a rămas **indignat de ce se poate tipări împotriva noastră** pentru că noi nu încercăm o aventură, care ar fi desastroasă pentru noi și care n'ar aduce niciun folos pentru ei. Vă aduceți aminte, în discursul d-lui Churchill, de **fabula cu crocodilul**, și, în “**Neamul Românesc**”, am găsit, se pare, o fabulă a unui Egiptean, descoperită undeva, în învelișul unei mumii, cu următoarea poveste: “Niște vânători plecaseră pe apa Nilului să vâneze un crocodil, dar nu-l putea prinde nimeni și, tot așa urmărit, era peste măsură de flămând. Într’o zi se primbla pe malul Nilului, un tânăr Egiptean cu un bețigaș înmână, și de-odată s’a trezit cu crocodilul înaintea lui. Dar băiețașul avea și o pâne în buzunar, și, când a deschis gura crocodilul, i-a zvârlit pânea, și a vrut să plece. Dar, în momentul acela, au sosit vânătorii, cari i-au tras o bătaie teribilă copilului pentru că nu s’a lăsat mâncat el, în loc să-i dea pânea crocodilului. Așa este vechea poveste egipteană, pe care nu știu unde am găsit-o. Și nu știu dacă are o legătură sau ba cu lucrurile de acum, de și noi, ca oameni cumiți, am prefera să dăm o pâne crocodilului decât să fim mâncați, fără folos măcar pentru vânătorii cari vin pe urmă (...). **Propaganda de la 1848 înainte s’a făcut de cei d’întâiu oameni ai țării noastre.** Un Dimitrie Brătianu, la Paris și la Londra, și s’au tipărit scrisorile lui din vremea aceea, care ridică foarte sus valoarea fratelui mai mare al lui Ion Brătianu, acela care a avut mai puțină dibăcie și mai mult noroc decât acesta, un Nicolae Ionescu, om foarte distins și foarte cult, care a lucrat la Bruxelles; C.A. Rosetti tipăria broșuri franceze care au prins bine. S’au câștigat fără plată scriitori francesi de cel mai înalt nivel: Elias Regnault, Bataillard, Quinet, și prin căsătoria lui cu fata lui Asachi, Michelet, care ținea în a doua căsătorie, pe fosta institutoare la familia Mavrocordat, când această familie se găsea la Viena, așa încât domnișoara Mialaret a venit la Paris plecând de la Mavrocordați (...). Au fost câștigați oamenii aceștia și atâția alții din primele rânduri ale cugetătorilor și publiciștilor francesi. Aceasta pentru că **propaganda se făcea de către oameni de mâna întâiu, cari deci trebuiau să câștige în străinătate tot oameni de mâna întâiu. Propaganda nu se poate face de oameni de mâna a treia**, cari, pe bani, să câștige tot oameni de mâna a treia, cari astăzi te servesc pe dumneata și mâne pe dușmanul dumitale, **după cum întind mâna către punga altuia.** (...) Iată când s’a pus chestiunea aceasta a Românilor înaintea lumii, era ceva care astăzi nu mai este. Era *o onestitate de cugetare, o uniformitate de cugetare onestă în lumea întreagă.* Erau oameni cari făcuseră studii bune, și **exista de pe urma romantismului un curent de idealism**, care se găsea și la diplomați. În fundul sufletului și al diplomatului celui mai strâmt era încă acel colț care venia din educația și din cetirile lui.

Erau oameni la cari te puteai adresa, cu cari puteai vorbi: nu te presintai cu statistici care să arăte ce folos poți să dai de la dumneata și ce foloase poți să ai de la ei. **Negustoria aceasta trivială de acum nu exista în viața internațională.** Aceasta nu însemna că Anglia nu se gîndia la interesele ei, că în Franța nu era grija de interesele franceze, că în Prusia de atunci nu se afla nimeni care să se gândească la ce va fi de Statul prusian în viitor: dar **erau oameni culți și de treabă.**

Era o ierarhie de valori care a dispărut. Că în Anglia se mai păstrează o aristocrație politică, aceasta este adevărat, dar și această aristocrație politică se lasă influențată de pornirile care provin din adânc, unde nu mai este nimic din tradiția de odinioară. Franța a avut norocul de a găsi

un om de o mare energie, dar, dacă nu s'ar fi găsit d. Daladier, încotro ar fi mers Franța, așa cum o cunoșteam în anii din urmă? (...) Dar nu este pretutindeni așa.

Sânt popoare foarte mari, a căror valoare culturală este pentru moment acolo, în fund, iar la suprafață stă ce cunoașteți prea bine ca să v'o spun eu: tot felul de oameni răsăriți din nimic, cu un sfert sau o jumătate de cultură, simpliști, crezând că tot ce li trece prin mintea nepregătită și nedisciplinată se poate preface într'o realitate, și ei pot arunca deci toate mijloacele materiale ale unui Stat într'o aventură care nu se poate termina decât prin catastrofa întregii națiuni. Elementul uman nu mai este decât o jucărie în mâna unui aranșor, care poate face dintr'însul orice ar vrea. Atunci, pe la 1850-9 era altfel.

Apelul care se făcea către oamenii politici, nu era zădarnic. Luați corespondența lui Dimitrie Brătianu, și o să vedeți cu cine a putut să intre în legătură un tinerel care nu reprezintă nimic, care nu guvernase niciodată, și nu avea măcar niciun fel de recomandare. **Se căuta valoarea umană, și, când s'a văzut că e un tânăr distins, care cugetă bine, care se prezintă bine în societate,- cum nu era o societate politică de rânđași, ca, acum, în atâtea țări -**, el a fost ascultat, și scrisori venite de la frunțașii vieții engleze se găsesc în corespondența acestui student. Era un foarte mare avantaj să mergi drept către omul care conduce o țară, și omului acestuia **să-i poată vorbi glasul dreptului și rațiunii, iar glasul acesta să fie ascultat.** Prea se tot spune, în general, că Anglia și Turcia au fost contra noastră în vremea Unirii.

Au fost, dar n'au fost toți, și nu era atâta în această opoziție. **Dovezile le avem.** S'au publicat atâtea lucruri din care se poate vedea care era judecata adevărată a oamenilor din fruntea Imperiului Otoman de atunci (...) Oameni de mâna întâiu stăteau și acolo, și câte unul a și spus că este mai bine să se recunoască drepturile Românilor, **să se admită unirea lor, pentru a avea de a doua zi aliați în greutățile ce-i așteaptă.** Nu se poate zice că era o „**opinie publică**” turcească împotriva noastră, ci numai o necesitate de moment pentru Turcia, care, **oponându-se Unirii, voia să se asigure față de alte revendicații ale creștinilor din Împărăție.**»

(va urma)

Marius HALMAGHI

Sursa online:

<http://www.tribuna.ro/stiri/cultura/2020-anul-iorga-anul-samanatoristilor-v-o-ierarhie-de-valori-care-a-disparut-fabula-cu-crocodilul-quieta-non-movere-de-ce-sa-reusit-cu-unirea--onestitate-de-cugetare-150035.html>

În: *Tribuna*, 02 februarie 2020